

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів
і молодих учених філологічного факультету

МАТЕРІАЛИ

І Всеукраїнської молодіжної конференції
(з міжнародною участю та благодійною метою)

**«Платон мені друг, але істина дорожча»:
теоретико-практичні та методологічні аспекти
розвитку сучасних гуманітарних наук**

2–3 березня 2023 року

ЧЕРНІВЦІ
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2023

УДК 167/168:7/9](082)
П 375

*Рекомендовано до друку Вченою радою
філологічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол № 7 від 29 березня 2023 року)*

П 375 **«Платон мені друг, але істина дорожча»:** теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук : зб. матеріалів Всеукраїнської молодіжної конференції (2-3 березня 2023 року, м. Чернівці). Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2023. 256 с.

ISBN 978-966-423-780-9

У Збірнику представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі сучасної гуманітаристики: філософії, літературознавства, лінгвістики, релігієзнавства, богослов'я, культурології та міждисциплінарних студій.

Збірник містить матеріали* Всеукраїнської молодіжної конференції з міжнародною участю та благодійною метою, яка присвячена річниці діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених філологічного факультету. Конференція була організована та проведена Радою молодих вчених філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Для науковців, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних спеціальностей.

ISBN 978-966-423-780-9

УДК 167/168:7/9](082)

** За якість і достовірність результатів дослідження
відповідальність несуть автори*

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2023

**ПРОБЛЕМИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО АПАРАТУ
В НАВЧАЛЬНОМУ ПОСІБНИКУ
«ІСТОРІЯ НОВІТНЬОЇ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ»
(ВИДАВНИЦТВО «ЦЕНТР УЧБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ»)**

Дзик Роман

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича (Чернівці)*

r.dzyk@chnu.edu.ua

Навчальні посібники з історії зарубіжної літератури видавництва «Центр учбової літератури», рекомендовані Міністерством освіти і науки України для студентів вищих навчальних закладів, наразі одні з найпоширеніших на книговидавничому ринку України. Вони охоплюють історію зарубіжної літератури від середньовіччя й до сьогодення: «Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження», «Історія зарубіжної літератури XVII–XVIII століття», «Історія зарубіжної літератури XIX – початку XX століття», «Історія зарубіжної літератури XX століття», «Історія новітньої зарубіжної літератури». Досить значні тиражі й кількість перевидань свідчать про їх затребуваність. Проте це також зумовлює потребу прискіпливої уваги до них.

Не вдаючись до розгляду змісту всіх посібників, зупинюся лише на одному – «Історія новітньої зарубіжної літератури», зосередившись на його бібліографічному апараті, який складається з літератури до практичних занять і окремого підрозділу «Бібліографія» [1, с. 268–272].

Найперше слід зауважити, що і література до практичних занять, і загальна бібліографія з погляду всіх бібліографічних стандартів складені вельми недбало. Йдеться не лише про відсутність дотримання якогось єдиного принципу бібліографічного опису: перекладач, упорядник, укладач, автор передмов і післямов, видавництво, загальна кількість сторінок – все це вказано або не вказано в абсолютно довільному порядку. Трапляється, що в російськомовних джерелах «Белов» фігурує як «Белов» [1, с. 268], «Зверев» – як «Зверєв» [1, с. 270]. І якщо це, як і те, що в одному із джерел «Форум видавців у Львові» перетворився на «Фатум видавців у Львові» [1, с. 271], ще можна пояснити банальними одруківками, то записи російськомовних джерел українською виправдати важче. Наприклад: «Мулярчик. Сучасний реалістичний роман США. – М., 1988» [1, с. 241], «Павлова Н. С. Що таке театр «абсурду»? – М., 1968. – 41 с.» (оригінал ідентифікувати не вдалося), «Письменники Латинської Америки про літературу. – М.: Веселка, 1982. – 140 с.» [1, с. 271]. Ще один приклад хибних вихідних даних – «Мулярчик А. Кролик Енгстром – 30 лет испытаний // Всесвіт. – 1991. – № 12. – С. 17–19» [1, с. 271]. Насправді йдеться про журнал «Иностранная литература» (також № 12 за 1991 рік, але с. 238–240, і, звичайно, «Энгстром» у назві).

Бібліографічний апарат навчального посібника має і суттєвіші недоліки. Так, у «Передмові» вказано, що до практичних занять запропоновано «тексти художньої і критичної літератури» [1, с. 5]. Однак лише у

двох із дев'яти практичних занять у літературі фігурують художні тексти: «Останній світ» К. Рансмайра [1, с. 233] і «Ловець у житі» Дж. Селінджера [1, с. 241]. При цьому роман Селінджера запропонований чомусь у російському перекладі, коли існує переклад українською О. Логвиненка. Так само варто було би вказати українські переклади для практичних занять за романами «Гра в бісер» Г. Гессе, «Бойня номер п'ять» К. Воннегут, «Алімік» П. Коельйо, «Марсіанські хроніки» Р. Бредбері, а для пізніших перевидань посібника також – «Маг» Дж. Фаулза, «Гра в класи» Х. Кортасара, «Якщо подорожній однієї зимової ночі» І. Кальвіно.

Окреме питання викликає кореляція бібліографії з основним змістом посібника. Наприклад, у бібліографії зазначений український переклад оповідання М. Павича «Дамаскин» [1, с. 271], але в тексті чомусь наведені цитати з цього оповідання переважно російською мовою [1, с. 202–204].

Серед позитивних аспектів бібліографічного апарату посібника слід відзначити активне залучення спеціалізованої періодики: «Всесвіт», «Зарубіжна література», «Зарубіжна література в навчальних закладах», «Всесвітня література та культура», «Всесвітня література», «Зарубіжна література в школах України», «Всесвітня література в середніх навчальних закладах України». Однак численна наукова літературознавча періодика поза цим переліком практично не згадується.

Вказані проблеми певною мірою стосуються й інших навчальних посібників з історії зарубіжної літератури видавництва «Центр учбової літератури». І, на жаль, всі вони не усуваються, а лише тиражуються в кожному наступному перевиданні [2; 3; 4].

Список використаних джерел:

1. Історія новітньої зарубіжної літератури : навч. посіб. / Давиденко Г., Чайка О., Гричаник Н., Кушнерьова М. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 274 с.
2. Історія новітньої зарубіжної літератури : навч. посіб. / Давиденко Г., Чайка О., Гричаник Н., Кушнерьова М. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 274 с.
3. Історія новітньої зарубіжної літератури : навч. посіб. / Давиденко Г., Чайка О., Гричаник Н., Кушнерьова М. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 274 с.
4. Історія новітньої зарубіжної літератури : навч. посіб. / Давиденко Г., Чайка О., Гричаник Н., Кушнерьова М. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 274 с.